

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА**Р І Ш Е Н Н Я****Про Програму розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки**

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43, пунктами 1, 13 частини першої статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтями 17, 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», законами України «Про культуру», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про театри і театральну справу», «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про музеї та музейну справу», «Про туризм», «Про курорти», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», з метою сприяння соціально-економічному розвитку Полтавської області шляхом вдосконалення та модернізації інфраструктури сфери культури та мистецтва, надання якісних і доступних культурних послуг населенню, збереження та популяризації традиційної народної культури, її самобутності у контексті європейських цінностей,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки, що додається на 37 аркушах.

2. Організацію виконання цього рішення покласти на Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, контроль за його виконанням – на постійні комісії обласної ради з питань: освіти, науки та культури; молодіжної політики, спорту та туризму; бюджету та управління майном.

Голова обласної ради**Олександр БІЛЕНЬКИЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення пленарного засідання

обласної ради восьмого

скликання

2025 №

**ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ ТА ОХОРОНИ
НЕРУХОМОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2026–2030 РОКИ**

І. Паспорт

Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
2.	Розробник Програми	Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
3.	Співрозробники Програми	Департамент будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики обласної державної (військової) адміністрації (за згодою), Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації (за згодою), Управління Служби безпеки України в Полтавській області, України, Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М.В. Гоголя, Полтавський академічний обласний театр ляльок, Комунальний заклад «Полтавська обласна філармонія», комунальний заклад «Полтавський академічний симфонічний оркестр» Полтавської обласної ради, Комунальна установа «Обласний Центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради, Обласний методичний кабінет навчальних закладів мистецтва та культури, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського, Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара, Полтавський фаховий коледж мистецтв імені М.В. Лисенка, Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського, Комунальна установа «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради, Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, Комунальний заклад Полтавської обласної ради «Національний музей-заповідник М.В. Гоголя», Комунальний заклад «Центр охорони та досліджень пам'яток археології» Полтавської обласної ради, сільські, селищні та міські ради

4.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації
5.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про підготовку Програми	Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695; Стратегія розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки, затверджена рішенням двадцять дев'ятої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 20 грудня 2019 року № 1242; Стратегія розвитку культури в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 293-р; Указ Президента України від 18.08.2020 року № 329/2020 «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.01.2019 р. № 27-р «Про схвалення Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами», від 19.08.2020 р. № 1035-р «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи забезпечення населення культурними послугами», від 23.03.2016 р. № 219-р «Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»; постанова Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 р. № 72 «Про затвердження Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні», Декларація прав національностей України від 01.11.1991 № 1771–XII; Стратегія розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019 – 2029 роки, затверджена рішенням двадцять третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 21 грудня 2018 року № 972; на виконання законів України: «Про місцеве самоврядування в Україні»; «Про місцеві державні адміністрації»; «Про туризм»; «Про курорти»; «Про музеї та музейну справу»; «Про охорону культурної спадщини». «Про охорону археологічної спадщини»; Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленої

		розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. №168-р. та інших нормативно-правових актів, які регулюють туристично-рекреаційну сферу в Україні.
6.	Номер і назва операційної цілі Стратегії регіонального розвитку Полтавської області, якій відповідає Програма	2.3. Розвиток креативних індустрій, культури та туризму 3.2. Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості
7.	Термін реалізації Програми	2026 – 2030 роки
8.	Очікуваний обсяг фінансування Програми, усього	951701,0 тис. грн
9.	Джерела фінансування: 1) державний бюджет; 2) обласний бюджет; 3) місцеві бюджети (районні, міські, селищні, сільські); 4) інші джерела, не заборонені законодавством	951701,0 тис. грн

**Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної державної
(військової) адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО

II. Мета Програми.

Метою Програми є визначення основних шляхів і способів створення умов для збереження мережі закладів культури області, підвищення якості та доступності культурних послуг, розвитку людського капіталу через стимулювання створення та споживання культурних послуг, збереження та популяризація традиційної народної культури, її самобутності у контексті європейських цінностей, реалізація державної політики в галузях «Культура» і «Туризм» на регіональному рівні, створення умов для розвитку сфери охорони культурної спадщини, забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини, створення сприятливих умов для розвитку конкурентоспроможного та інноваційного туристичного середовища Полтавської області, ефективне використання історико-культурного та природного потенціалу регіону, збереження і популяризація культурної спадщини, формування позитивного іміджу області як привабливого туристичного регіону України, підвищення рівня зайнятості населення та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку територій, а також сприяння збереженню ментального здоров'я Захисників та Захисниць України та їх родин, забезпечення підтримки ветеранів, членів їх сімей, членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України.

III. Аналіз поточної ситуації.

При розробленні Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки (далі – Програма) враховувалось фундаментальне значення культури в суспільному житті та пріоритетність туризму як одного з основних чинників економічного зростання регіону.

У Програмі визначено основні заходи щодо розвитку напрямів «Культура», «Туризм», «Охорона культурної спадщини» у 2026 – 2030 роках відповідно до завдань, зазначених в указах Президента України, постановах Верховної Ради України, нормативних актах Кабінету Міністрів України, Міністерства культури та інформаційної політики України, рішеннях Полтавської обласної ради, розпорядженнях та дорученнях голови (начальника) Полтавської обласної державної (військової) адміністрації.

Відповідно до чинного законодавства України у сфері культури необхідно:

забезпечити реалізацію і захист конституційних прав громадян України у сфері культури: створення правових гарантій для вільного провадження культурної діяльності, свободи творчості, доступу до культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

забезпечити збереження і примноження національного культурного надбання;

врегулювати питання дотримання прав суб'єктів діяльності у сфері культури щодо інтелектуальної власності, забезпечення реалізації та захисту авторського права і суміжних прав;

забезпечити реалізацію державної політики у сфері культури: визначення форм, підстав, умов та порядку надання державної підтримки закладів галузі «Культура»; дотримання гарантій невтручання держави у творчі процеси; визначення механізму впливу громадськості на формування і реалізацію державної політики у сфері культури.

У профільному керуванні Департаменту культури і туризму Полтавської облдержадміністрації налічується 14 культурно-мистецьких закладів, установ культури і закладів мистецької освіти, подальший розвиток яких передбачається даною Програмою, а саме:

два професійних театри (Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М.В. Гоголя, Полтавський академічний обласний театр ляльок),

дві концертні організації (Комунальний заклад «Полтавська обласна філармонія», Комунальний заклад «Полтавський академічний симфонічний оркестр» Полтавської обласної ради),

два мистецьких навчальних заклади передвищої освіти (Полтавський фаховий коледж мистецтв імені М.В. Лисенка, Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського),

два бібліотечних заклади (Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського, Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара),

три музейних заклади (Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, Комунальний заклад «Центр охорони та досліджень пам'яток археології» Полтавської обласної ради, Комунальний заклад Полтавської обласної ради «Національний музей-заповідник М.В. Гоголя»),

один заповідник (Комунальна установа «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради»),

Обласний методичний кабінет навчальних закладів мистецтва та культури, Комунальна установа «Обласний Центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради.

Крім того, галузева мережа області складається з:

754 клубних закладів;

671 бібліотека;

43 мистецьких школи;

40 музеїв комунальної власності;

6 парків культури і відпочинку.

Усього в області функціонує 1528 закладів та установ культури і мистецтва.

Кіномережа Полтавської області складається з 20 стаціонарних кіноустановок та 8 кінотеатрів, в тому числі 1 відеозал. До кінця року планується відкриття ще одного кінотеатру з 6-ма кінозалами.

У Полтавській області внаслідок бойових дій пошкоджено 10 будівель закладів культури, з них:

парки – 2;

бібліотеки – 2;

будинки культури – 2;
 дитяча музична школа – 1;
 палац культури – 1;
 театр ляльок – 1;
 художня галерея – 1.

У значній частині клубних закладів, особливо в сільській місцевості, простежуються несучасні форми та методи роботи. Застаріла матеріально-технічна база: глядацькі крісла та одяг сцени не оновлювалися багато років, старі сценічні костюми, відсутність або мала кількість сценічного освітлення. У більшості випадків персонал закладів культури не бере участі в грантових проєктах.

Нематеріальна культурна спадщина українського народу є невід’ємною складовою скарбниці світової культури. Вона є виразом регіональної та локальної культурної ідентичності, що сприяє розвитку туризму та міжнародному визнанню країни.

Полтавщина має неповторні традиції, збережені в усній народній творчості, обрядах, традиційних ремеслах.

Візитними картками нашого краю є вишивка і климарство решетилівських та гончарство опішнянських майстрів. Елементи НКС «Технологія виконання вишивки «білим по-білому», «Традиції рослинного килимарства Решетилівки» та «Опішнянська кераміка», ввійшли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України.

Бібліотечний фонд нараховує 6346,8 тис. примірників видань, що на 1618,6 тис. примірників менше, ніж у 2022 році. Причиною значного зменшення документних фондів є повномасштабне вторгнення росії в Україну, то ж відповідно до Рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв’язку зі збройною агресією російської федерації проти України у публічних бібліотеках області було вилучено дуже багато російськомовних та радянських видань.

На кінець 2024 року із загальної кількості бібліотечного фонду видання українською мовою становили 3618,9 примірників (57,0 % – на 6,3 % більше від минулого року).

Загальна кількість користувачів публічних бібліотек області, порівняно з 2022 роком збільшилася на 0,6 тис. осіб і становила станом на 1 січня 2025 р. 418,1 тис. осіб. Цей показник збільшився завдяки внутрішньому переміщенню населення, вимушеному змінити своє місце проживання у зв’язку з військовими діями росії проти України.

Музейна галузь Полтавської області є однією з найбільш важливих та пріоритетних галузей регіону, завдання якої – збереження та популяризація безцінних пам’яток культури, мистецтва, історії.

Одним із критеріїв успішної діяльності музеїв є створення нових, сучасних музейних проєктів та модернізація матеріально-технічної бази. На жаль, сьогодні реалізація сучасних музейних проєктів для більшості музеїв – дуже затратна річ, а більшість цікавих креативних ідей так і залишаються ідеями.

Для створення нових інтерактивних проєктів необхідне сучасне матеріально-технічне забезпечення музейних закладів. У більшості музеїв недостатня кількість оргтехніки, обладнання, інтернет-ресурсів, що створює перешкоди в сучасному розвитку музейної справи області.

Музейними закладами обласного підпорядкування здійснюється робота по оцифруванню музейних предметів. Фахівцями Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського оцифровано 4028 музейних предметів у форматі 2-D та 57 – у форматі 3D; фахівцями Історико-культурного заповідника «Більськ» оцифровано у форматі 2 D - 20 508 музейних предметів та 20 – форматі 3D.

У 44 мистецьких школах та 26 їх філіях в сільській місцевості навчається – понад 11861 дітей, з них 3073 дітей пільгових категорій, навчальний процес забезпечує – 1071 викладачів.

Система культурно-мистецької освіти має добрі системні результати. Учні мистецьких шкіл постійно виборюють нагороди на престижних міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках, засвідчуючи високий рівень і значний мистецький потенціал області.

Проте, сучасний стан забезпечення мистецьких шкіл області інструментами, технічними засобами, якісною літературою для активізації та модернізації навчально-виховного процесу не задовольняє вимог щодо рівня надання якісних культурних та освітніх послуг і потребує фінансування.

Бюджетне фінансування музичних шкіл направлене не на покращення матеріально-технічної бази та розвиток мистецьких навчальних закладів, а в основному покривають лише обов'язкові видатки.

Полтавське професійне мистецтво на сьогодні характеризується розширенням жанрово-стильового контенту, новими формами сценічного втілення яскравих театральних ідей, розвитком авторських акторських шкіл, створенням нових концертних програм, поповненням репертуару.

Проте незадовільна матеріально-технічна база окремих обласних мистецьких закладів стримує їх розвиток та вдосконалення роботи.

Значну роль у питанні відродження та збереження своєї етнічної та мовної самобутності, національних традицій, звичаїв, культури, релігії відіграють громадські об'єднання національних меншин. В області зареєстровано 32 недержавних утворення за національною ознакою. Найбільше з них єврейських – 9, ромських – 5, вірменських, російських – 4, та, німецьких – 3.

Здійснюється послідовна робота з питань реалізації чинного законодавства України у контексті задоволення етнічної, мовної, культурної самобутності національних меншин відповідно до положень Загальної декларації прав людини, Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини, Рамкової конвенції про захист національних меншин, інших міжнародних актів.

Однак аналіз стану розвитку освіти і культури національних спільнот області свідчить, що наявні фінансові ресурси у розрізі місцевих бюджетів не забезпечують повною мірою потреби національних спільнот.

З метою створення позитивного іміджу області у контексті забезпечення реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин у галузі

культури доцільно надавати фінансову підтримку художнім колективам національних меншин для участі у міжнародних, всеукраїнських та обласних культурно-мистецьких акціях, проведенні виставок робіт майстрів народної творчості та обдарованої молоді з числа національних спільнот.

Для успішного відновлення та подальшого розвитку сфери культури в цілому особливої уваги потребує розвиток людського капіталу, який тісно пов'язаний з ефективністю мистецької та культурологічної освіти.

Туристична галузь Полтавщини є важливою складовою соціально-економічного та культурного розвитку регіону. Унікальна історико-культурна спадщина, мальовнича природа, самобутні традиції, гастрономія та ремесла формують значний потенціал для внутрішнього і міжнародного туризму.

Водночас повномасштабна війна, розв'язана росією проти України, суттєво вплинула на туристичну сферу області. Зниження туристичних потоків, проблеми з інфраструктурою, питання безпеки та обмежене фінансування стали серйозними викликами. Попри це, зростає інтерес до внутрішнього туризму, зокрема культурного, зеленого, гастрономічного та краєзнавчого.

Туристичні послуги на території Полтавської області надають 107 суб'єктів туристичної діяльності, у тому числі: туроператорів – 16, турагентів – 91. На території Полтавщини нараховується 80 закладів розміщення, які надають готельні послуги, серед них 44 готелі, 2 мотелі, 5 кемпінгів, 22 туристичні бази тощо. Сільський «зелений» туризм - один із найперспективніших напрямів розвитку туризму для Полтавщини. Функціонує 33 садиби сільського «зеленого» туризму, лідерами серед найчисленніших є сел. Опішня, с. Великі Сорочинці, сел. Диканька, м. Кобеляки та інші.

За останні три роки спостерігається поступове зростання надходжень від туристичного збору. У 2024 році він склав 7 096 тис. грн, що на 35% більше, ніж у попередні 2023 та 2022 роки.

У Полтавській області функціонує 134 музейних закладів, з них: 40 комунальних, у яких відвідуваність за рік складає 253,631 тис. чол, Національний музей-заповідник українського гончарства в сел. Опішня, Філія Національного військово-історичного музею України – Музею важкої бомбардувальної авіації та 92 музеї, які працюють на громадських засадах.

В Полтавській області нараховується 400 територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Полтавщина вважається одним із найпривабливішим туристично-рекреаційний регіоном, Санаторно-курортний потенціал представлений 12 санаторіями та 7 рекреаційними зонами.

На території області зареєстровано близько 200 суб'єктів підприємницької діяльності, юридичних та фізичних осіб, які надають послуги громадського харчування (ресторани, кафе, бари та ін.).

Станом на 2025 року на території Полтавської області розміщено 2979 об'єктів культурної спадщини. Із них: у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України – 1433, пам'ятки, взяті на облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Закону України «Про охорону культурної спадщини» – 544, щойно виявлені об'єкти – 1002. Однак лише на 30% усіх об'єктів культурної спадщини області виготовлена облікова документація. Її

відсутність унеможливилює належне збереження об'єктів культурної спадщини, та своєчасне проведення на них реставраційних робіт, робіт з пристосування чи відновлення. Більшість пам'яток архітектури потребують термінового проведення протиаварійних, консерваційних робіт та рятівних досліджень. Заходи зі збереження об'єктів культурної спадщини вплинуть на привабливість для відвідування туристами, створення нових туристичних маршрутів, залучення інвестицій, впровадження публічно-приватного партнерства в сферах культури та туризму.

Внаслідок повномасштабного вторгнення галузь туризму зазнала значних втрат. Впровадження обмежувальних заходів негативно вплинуло як на індустрію відпочинку та подорожей, так і на супутні галузі – готельно-ресторанний бізнес, транспорт (пасажирські перевезення), роздрібну торгівлю, індустрію розваг та діяльність установ культури. В умовах повномасштабної війни туристична інфраструктура Полтавської області зазнає низки загроз, що можуть мати як прямий, так і опосередкований вплив. Зокрема, ризик пошкодження історико-культурних пам'яток, музейних фондів, архітектурних об'єктів; руйнування або пошкодження готелів, санаторіїв, баз відпочинку; погіршення транспортної доступності через пошкодження доріг, мостів, залізничних об'єктів.

За останній час ситуація значно загострилася: втрата пам'яток, їхньої автентичності, предмету охорони, пошкодження внаслідок російської агресії, відсутність державного фінансування, неспроможність власників утримувати в належному стані об'єкти, чисельні порушення чинного пам'яткоохоронного законодавства, тощо погрожують збереженості культурної спадщини Полтавщини і викликають великий суспільний резонанс.

Основною проблемою сфери охорони культурної спадщини є відсутність стабільної системи фінансування в обсягах, достатніх для ефективного збереження та популяризації. Видатки місцевих бюджетів на проведення поточних ремонтів об'єктів культурної спадщини незначні, і спрямовані, в основному на утримання об'єктів культурної спадщини, зокрема, меморіальних комплексів, пам'ятних знаків періоду Другої світової війни. Прагнення позиціонувати Полтавщину як регіон високої культури, що інтегрований в міжнародний культурний та інформаційний процес, потребує здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження культурного надбання.

Реалізація Програми сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості Полтавщини, створенню нових робочих місць, підтримці малого і середнього бізнесу у сфері гостинності та ремесел, розвитку інфраструктури, а також формуванню позитивного іміджу області як привабливого туристичного регіону України. Також, розвитку туристичної інфраструктури: модернізації транспортних сполучень, готельно-ресторанної бази, інформаційних центрів, арт-хабів.

Шляхи і засоби розв'язання проблем:

- Формування туристичного бренду регіону – просування Полтавщини як привабливого туристичного напрямку через маркетинг, участь у виставках і форумах.

- Стимулювання креативних індустрій у сфері туризму, створення сучасного та конкурентоспроможного туристичного продукту, який поєднує культурну спадщину, мистецтво, інновації й технології.

- Залучення інвестицій – створення сприятливих умов для бізнесу у сфері туризму.

- Кадрове забезпечення галузі – підготовка та підвищення кваліфікації фахівців сфери туризму і гостинності.

- Підтримка локальної культурної самобутності та інтеграція її у всеукраїнський контекст.

- Організація обмінів між регіонами для поширення культурних та туристичних практик.

- Залучення культурних та туристичних ініціатив до міжнародних програм.

- Створення умов для участі людей з інвалідністю у культурних та туристичних заходах.

- Програми надання послуг для соціально вразливих груп (дітей, ветеранів, родин учасників ЗСУ, ВПО).

- Психологічна підтримка через мистецькі практики та туристичні продукти для підтримки ментального здоров'я населення.

- Вшанування пам'яті загиблих і формування культури національної стійкості.

- Міжнародне та міжрегіональне співробітництво – участь у програмах ЄС, транскордонних проєктах, партнерство з іншими регіонами України та грантова діяльність.

- Екологічна безпека та сталий розвиток – впровадження принципів екотуризму, ощадливе використання природних ресурсів.

- Проведення інвентаризації та паспортизації об'єктів культурної спадщини.

- Заходи з охорони, реставрації та збереження історичних пам'яток, музеїв, архітектурних ансамблів.

- Цифровізація об'єктів культурної спадщини та створення віртуальних екскурсій.

- Інтеграція історико-культурних об'єктів у туристичні маршрути.

- Популяризація нематеріальної спадщини (фольклор, ремесла, гастрономія, традиції).

- Проведення просвітницьких акцій щодо збереження спадщини серед населення.

Прийняття Програми дозволить забезпечити системний підхід до розвитку галузі, створити умови для залучення інвестицій та грантових ресурсів, зростання доходів від туристичної діяльності. Реалізація Програми сприятиме збереженню культурної спадщини, розвитку креативних індустрій, формуванню позитивного іміджу регіону та підвищенню якості життя мешканців.

Збереження культурної спадщини Полтавської області, її історичного середовища, формування національної свідомості, патріотизму, економічного та господарчого розвитку області, промоція туристичного потенціалу

Полтавщини, популяризація та ефективне використання культурного надбання, створення умов для туристичної привабливості об'єктів культурної спадщини, підтримка креативних індустрій є ключовими показниками, на які спрямована Програма.

IV. Врахування гендерного аспекту.

Однією з умов забезпечення гармонійного та сталого розвитку суспільства є дотримання принципу забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства й інформаційного простору проводиться в області з дотриманням вимог Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» і спрямована зокрема на забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень, виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері, захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

Врахування гендерного аспекту передбачає забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків у доступі до туристичних послуг, зайнятості у сфері туризму та участі у прийнятті управлінських рішень. Програма спрямована на створення безпечних і комфортних умов для всіх категорій туристів, у тому числі жінок, чоловіків, дітей, людей з інвалідністю та маломобільних груп населення. Реалізація гендерно орієнтованого підходу сприятиме підвищенню соціальної справедливості, економічній активності та конкурентоспроможності туристичної галузі регіону.

Програма приділяє особливу увагу збереженню та популяризації культурної спадщини як важливого чинника формування туристичної привабливості регіону. Передбачається інвентаризація та паспортизація об'єктів культурної спадщини, проведення робіт із реставрації та збереження пам'яток архітектури й історії, а також інтеграція історико-культурних об'єктів у туристичні маршрути. Важливим напрямом є підтримка нематеріальної культурної спадщини, зокрема фольклору, народних ремесел, крафтового виробництва та гастрономічних традицій, що формують унікальний імідж території.

V. Напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання.

Головне завдання Програми – подальший розвиток сфери культури та мистецтва, підвищення ефективності управління культурною спадщиною та туризмом, що досягається через підвищення професійного рівня фахівців, інтеграцію культурно-історичних ресурсів у розвиток місцевих громад та підвищення туристичної привабливості області.

Програма складається з семи напрямів:
професійна творча діяльність;

збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини, традиційної народної культури;
 бібліотечна та музейна справа;
 мистецька освіта;
 охорона нерухомої культурної спадщини;
 туризм;
 реалізація публічних інвестиційних проєктів галузі культури.

Напрямок «Професійна творча діяльність» спрямований на підтримку обласних закладів мистецтва, проведення фестивалів на професійній основі, популяризацію полтавського мистецтва за кордоном.

Напрямок «Збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини, традиційної народної культури» зорієнтований на розвиток та популяризацію аматорського мистецтва; підтримку діячів мистецтва, майстрів народної творчості; підтримку та реалізацію нових, цікавих сучасних мистецьких проєктів установ, закладів культури та громадських організацій, що діють у галузі культури на території області; забезпечення консолідації міжконфесійних та міжнаціональних відносин, утворення принципів толерантності і міжнаціональної злагоди, підтримку діяльності національно-культурних товариств та релігійних громад області. Такі проєкти забезпечать збільшення фінансового ресурсу для різних суб'єктів культури. Напрямок передбачає збереження багатства народної культури українців – основу нематеріальної культурної спадщини великої європейської нації – є сьогодні одним із пріоритетних завдань Міністерства культури та стратегічних комунікацій України. Ефективне виявлення, ідентифікація, документування, збереження, відтворення, популяризація нематеріальної культурної спадщини області «Збереження та розвиток нематеріальної культурної спадщини». Елементи НКС «Технологія виконання вишивки «білим по білому», «Традиція рослинного килимарства» селища Решетилівка Полтавської області, що включені до Національного списку, є претендентами до включення в Репрезентативний список та потребують негайної охорони (ЮНЕСКО).

Важливим культурним, науковим, освітнім та інформаційним надбанням країни в духовному збагаченні громадян є бібліотечні фонди, спрямовані на задоволення читацького попиту, реалізацію прав громадян на доступ до інформації. Напрямок «Бібліотечна та музейна справа» розроблено з урахуванням Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», інших підзаконних актів, які визначають діяльність бібліотек України та відповідно до Конституції України, законів України «Про музеї та музейну справу», «Про культуру», «Про місцеве самоврядування в Україні». Музеї в сучасному суспільстві є невід'ємною складовою соціокультурного простору. Розвиток музейної галузі всебічно сприяє духовному вдосконаленню суспільства, утвердженню його гуманістичних цінностей, інтеграції національної спадщини в культуру світового співтовариства. Музей як специфічний, багатофункціональний соціокультурний механізм спрямований на збереження історико-культурної спадщини, дослідження музейних пам'яток, разом з тим проводить значну

науково-просвітницьку діяльність, здійснює експозиційну роботу.

Напрямок «Мистецька освіта» зорієнтований на вирішення проблем забезпечення сучасного навчального процесу з метою всебічної підтримки розвитку кожної талановитої особистості; підготовлений відповідно до законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про позашкільний заклад освіти.

Напрямок «Охорона нерухомої культурної спадщини», включає:

- проведення невідкладних рятувних та реставраційних робіт на найвизначніших пам'ятках культурної спадщини, або їх консервація;
- формування пропозицій для включення об'єктів до Державного реєстру нерухомих пам'яток України на основі облікової документації;
- виготовлення науково-проектної документації на визначення меж територій пам'яток та режимів їх використання;
- виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж території пам'яток культурної спадщини;
- сприяння залученню об'єктів культурної спадщини до туристичних маршрутів, розвитку пізнавального туризму та створення умов для зростання туристичної привабливості Полтавщини через її історико-культурну спадщину;
- встановлення охоронних дошок;
- популяризація об'єктів культурної спадщини шляхом видання каталогів, довідників, планів-схем та іншої друкованої продукції, організації фотовиставок, проведення заходів, з метою залучення потенційних інвесторів.

Напрямок «Туризм» включає в себе створення та розвиток сучасної туристично-інформаційної інфраструктури, конкурентоспроможного туристичного продукту та індустрії гостинності області, а саме:

- участь у регіональних, всеукраїнських, міжнародних галузевих заходах (виставках-ярмарках, форумах, семінарах, конференціях, салонах, інфотурах тощо);
- маркетингове просування туристичного продукту на українському та міжнародному туристичних ринках, створення мультимедійної продукції щодо туристичного потенціалу Полтавщини та його демонстрація;
- розвиток музейної мережі області, підвищення якості надання музейних послуг, їх розширення та оцифрування музейних предметів, створення VR-турів по музеях і історичних місцях;
- залучення коштів міжнародних, державних та приватних донорів для реалізації проєктів у галузі туризму, зокрема у сферах інфраструктури, культурної спадщини, цифровізації та зеленого туризму;
- професійна підготовка та підвищення кваліфікації кадрів у сфері туризму, розширення спектра послуг (екскурсії, креативні майстер-класи, гастротури, інтерактивні заходи), щоб зробити перебування туриста більш насиченим, залучення фахівців до участі у туристичних проєктах та поширення їх досвіду;
- проведення конференцій та навчальних семінарів з розвитку інклюзивного туризму для музейних закладів області, що забезпечить їх необхідними знаннями і навичками для створення туристичної інфраструктури,

безбар'єрного середовища та якісних послуг для людей з інвалідністю та у подальшому дозволить оцінити відповідність їх послуг міжнародному стандарту ISO 21902 «Доступний туризм для всіх»;

- розробка та популяризація маршрутів пам'яті Полтавської області, шляхом організації збиральницької роботи музейними закладами області у період повномасштабної війни для подальшого використання у роботі та при створення експозицій пам'яті у музейних закладах Полтавщини;

- співпраця із закладами вищої освіти області щодо підготовки фахівців туристичної галузі шляхом співпраці в організації практичних та організаційно-масових заходів;

- налаштування роботи туристичних інформаційних сенсорних кіосків у зонах активності туристів;

- маркування основних туристично-екскурсійних об'єктів. Облаштування таблиць, вказівників із короткою довідкою про об'єкт українською та англійською мовами (а також іншими за потреби); використання QR-кодів для переходу на інтерактивні ресурси з розширеною інформацією, також забезпечення доступності інформації для людей з інвалідністю;

- популяризація крафтового виробництва як одного із ключових драйверів розвитку зеленого та гастрономічного туризму. Для Полтавщини він особливо перспективний, бо поєднує традиції, ремесла і сучасні тренди «slow food» та «handmade» (опішнянська кераміка, решетилівська вишивка, сирна, медова та лавандова продукція тощо). Заохочення бізнесу до створення нових та унікальних туристичних продуктів, що можуть зацікавити як внутрішніх, так і іноземних туристів.

Напрямок «Реалізація публічних інвестиційних проєктів галузі культури» розроблений з метою створення та поліпшення матеріально-технічних умов закладів культури і мистецтва області, зокрема, Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, Комунальної установи «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради» та Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І.П. Котляревського, Полтавського фахового коледжу мистецтв імені М.В. Лисенка, Гадяцького фахового коледжу культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського, Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М.В. Гоголя.

Фінансування заходів, передбачених Програмою, буде здійснюватися відповідно до чинного законодавства за рахунок коштів обласного, місцевих бюджетів та інших джерел, незаборонених діючим законодавством.

Загальний обсяг фінансових ресурсів на забезпечення виконання Програми становить **951701,0** тис. грн.

Напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання наведені у додатку 1.

Бюджет Програми наведено в додатку 2 до Програми.

VI. Очікувані показники ефективності Програми (критерії оцінки виконання заходів Програми).

Виконання заходів Програми дасть можливість підвищити ефективність діяльності закладів культури і мистецтва області, забезпечити оптимізацію, модернізацію, комп'ютеризацію та охоплення широкосмуговим Інтернетом мережі закладів культури, оновлення книжкових фондів бібліотечної мережі.

В об'єднаних територіальних громадах будуть створені центри культурних послуг, культурно-освітні громадські простори, мистецькі перформанси тощо.

Завдяки ремонтно-реставраційним роботам, поліпшенню матеріально-технічної бази та модернізації обласних закладів культури до обласного центру збільшиться потік туристів, відвідувачі та користувачі матимуть сучасні та комфортні приміщення, отримуватимуть якісні послуги.

Відбудеться подальша інтеграція української культури та мистецтва у світовий культурний простір, стане ефективнішою роль культури у формуванні позитивного іміджу Полтавщини в Україні і за її межами.

Соціальний ефект реалізації Програми полягатиме у якісному задоволенні потреб громадян у культурних послугах, у більш повному забезпеченні їхніх прав, в істотному підвищенні якості дозвілля та осучаснення його форм.

Реалізація заходів Програми дозволить: покращення туристичної ідентичності Полтавщини як регіону сучасної індустрії гостинності, відпочинку та автентичних традицій; підвищення рівня розвиненості туристичної інфраструктури, обслуговування туристів, якості надання туристичних послуг, конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту; забезпечення щорічного зростання показників: туристичних відвідувань в область на 10%; обсягів надходжень від туристичної галузі на 10%; суми туристичного збору на 20%; приріст кількості туристичних об'єктів і закладів розміщення (готелі, садиби зеленого туризму, крафтових виробників, івент-хабів, арт-просторів) на 10%; розширення географії туристичних потоків (залучення туристів з інших регіонів України та з-за кордону); збільшення кількості відвідувачів музеїв, заповідників, культурних заходів; проведення щорічних заходів міжнародного або всеукраїнського рівня (не менше 5–7 подій на рік); підготовка та підвищення кваліфікації кадрів у сфері туризму, музейної справи; проведення навчальних семінарів, тренінгів, вебінарів для представників туристичного бізнесу, музейних працівників; участь у міжнародних туристичних виставках і форумах (щорічно не менше 3); підвищення впізнаваності туристичного бренду Полтавщини на всеукраїнському та міжнародному рівнях (медіа-публікації, рейтинг у туристичних гідах) за допомогою інфлюенс-маркетингу і таргетованої реклами в соціальних мережах.

Здійснення програми призведе до:

- створення умов для захисту, збереження та популяризації пам'яток культурної спадщини;
- популяризації культурно-історичного потенціалу області;

- збільшення кількості об'єктів Полтавської області у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України новими об'єктами;
 - розроблення нових туристичних маршрутів, які базуються на пам'ятках та об'єктах культурної спадщини;
 - створення умов для залучення коштів приватних інвесторів та міжнародних організацій у сферу збереження культурної області Полтавщини.
- Показники ефективності Програми наведено в додатку 3.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Організаційний супровід та координацію діяльності щодо виконання Програми здійснює Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації. Виконання завдань, передбачених Програмою, покладається на структурні підрозділи обласної державної (військової) адміністрації, сільські, селищні та міські ради, інститути громадянського суспільства.

Контроль за виконанням Програми здійснюється обласною державною (військовою) адміністрацією, постійними комісіями обласної ради з питань: освіти, науки та культури; молодіжної політики, спорту та туризму; бюджету та управління майном.

Головні розпорядники бюджетних коштів (далі – виконавці Програми) забезпечують цільове та ефективне використання бюджетних коштів в установленому порядку протягом усього строку реалізації Програми в межах визначених бюджетних призначень. Крім того, в межах повноважень здійснюють оцінку реалізації проєктів, погоджених на фінансування з обласного бюджету, що передбачає заходи з моніторингу, аналізу та підготовки звіту за результатами реалізації проєкту.

Департамент культури і туризму Полтавської облдержадміністрації щорічно здійснює обґрунтовану комплексну оцінку результатів виконання Програми та за потреби розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових завдань, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання Програми та окремих заходів тощо.

Департамент культури і туризму:

щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, подає Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації звіт про виконання Програми за відповідний квартал звітного року за формою згідно з додатком 5;

здійснює моніторинг та надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми керівництву обласної державної (військової) адміністрації та постійним комісіям обласної ради з питань: освіти, науки та культури; молодіжної політики, спорту та туризму; бюджету та управління майном до 20 січня та до 20 липня;

залучає медіа до висвітлення питань щодо реалізації Програми;

проводить обговорення стану та проблем реалізації програми на засіданнях постійних комісій обласної ради з питань: освіти, науки та культури; молодіжної політики, спорту та туризму; бюджету та управління майном;

не пізніше ніж у тримісячний строк після закінчення встановленого строку виконання Програми складає підсумковий звіт про результати її виконання та надає його Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій обласної державної (військової) адміністрації разом із пояснювальною запискою.

Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації щорічно звітує про хід реалізації заходів Програми перед обласною радою.

**Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної державної
(військової) адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО

Додаток 1
до Програми розвитку
культури, туризму та охорони
нерухомої культурної
спадщини Полтавської області
на 2026–2030 роки

Напрями діяльності та заходи
Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини
Полтавської області на 2026–2030 роки, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання

№ з/п	Назва конкретного заходу Програми	Строки виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтований обсяг фінансування з розбивкою за роками, тис. грн					
					Усього за Програмою	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Напрямок 1. Професійна творча діяльність										
1.	1.1. Фінансова підтримка Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М.В. Гоголя, Полтавського академічного обласного театру ляльок, Комунального закладу «Полтавська обласна філармонія», комунального закладу «Полтавський академічний симфонічний оркестр» Полтавської обласної ради	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	683073,0	119210,0	131131,0	144244,0	144244,0	144244,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1.2. Реалізація проєктів спрямованих на підтримку ментального здоров'я вразливих верств населення	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавський академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М.В. Гоголя, Полтавський академічний обласний театр ляльок, Комунальний заклад «Полтавська обласна філармонія», комунальний заклад «Полтавський академічний симфонічний оркестр» Полтавської обласної ради	Обласний бюджет	450,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
Разом за напрямом 1.					683523,0	119300,0	131221,0	144334,0	144334,0	144334,0
Напрям 2. Збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини, традиційної народної культури										
2.	2.1. Організація та проведення культурно-мистецьких заходів щодо відзначення державних свят, знаменних подій, пам'ятних, ювілейних дат, культурно-мистецьких та просвітницьких заходів; відзначення релігійно-громадських свят,	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	10312,0	1878,0	2053,0	2184,0	2073,0	2124,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	молитовних сніданків, урочистих заходів			Інші джерела фінансу- вання, не заборонені законодав- ством						
	2.2. Реалізація заходів за участі художніх аматорських колективів, окремих виконавців у Міжнародних, Всеукраїнських, обласних фестивалях, святах, культурно-мистецьких заходах та популяризація професійного мистецтва за кордоном	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	1500,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
				Інші джерела фінансу- вання, не заборонені законодав- ством						
	2.3. Забезпечення виплат діючих обласних премій у галузі літератури, мистецтва і культури	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	485,0	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0
				Інші джерела фінансу- вання, не заборонені законодав- ством						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	2.4. Реалізації творчих проектів та заходів обласних осередків національних творчих спілок	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	750,0	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	2.5. Проведення заходів по внесенню елемента «Технологія виконання вишивки «білим по білому» селища Решетилівка Решетилівського району Полтавської області» до Репрезентативного списку ЮНЕСКО	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Комунальна установа «Обласний Центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради	Обласний бюджет	625,0	75,0	100,0	125,0	150,0	175,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	Разом за напрямом 2.				13672,0	2500,0	2700,0	2856,0	2770,0	2846,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Напрямок 3. Бібліотечна та музейна справа										
3.	3.1. Впровадження інноваційних форм підтримки читання як процесу культурного, професійного та інтелектуального збагачення людини згідно Стратегії розвитку читання «Читання як життєва стратегія»	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського, Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара	Обласний бюджет	200,0	100,0	50,0	0	50,0	0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	3.2. Інтеграція електронних технологій в усі аспекти бібліотечної діяльності. Запровадження безконтактного контролю книговидачі (штрих-кодкування)	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського, Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара	Обласний бюджет	1015,0	20,0	20,0	925,0	25,0	25,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	3.3. Здійснення заходів з обслуговування людей з порушенням зору. Придбання спеціалізованих комп'ютерів для осіб з порушеннями зору, ліцензованого програмного забезпечення та книг шрифтом Брайля	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського	Обласний бюджет	100,0	30,0	30,0	40,0	0	0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	3.4. Організація роботи Літньої польової археологічної школи для школярів, студентів навчальних закладів	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Комунальна установа «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради	Обласний бюджет	200,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
Разом за напрямом 3.					1515,0	190,0	140,0	1005,0	115,0	65,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Напрямок 4. Мистецька освіта.										
4.	4.1. Організація та проведення обласних конкурсів, олімпіад, виставок, концертів та інших заходів для учнів мистецьких шкіл області. Впровадження сучасних педагогічних технологій при організації та проведенні навчально-методичних та культурно-просвітницьких заходів	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Обласний методичний кабінет навчальних закладів мистецтва та культури	Обласний бюджет	1020,0	150,0	150,0	200,0	260,0	260,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
Разом за напрямом 4.					1020,0	150,0	150,0	200,0	260,0	260,0
Напрямок 5. Охорона нерухомої культурної спадщини										
5.	5.1. Замовлення послуг з виготовлення пам'яткоохоронної документації	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавський краєзнавчий музей	Обласний бюджет	3972,0	2055,0	620,0	875,0	214,0	208,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			імені Василя Кричевського, Комунальний заклад «Центр охорони та досліджень пам'яток археології» Полтавської обласної ради, Комунальна установа «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради, сільські, селищні та міські ради	Бюджети сільських, селищних та міських рад	У межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети					
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	5.2. Проведення інвентаризації (моніторингу), визначення технічного стану об'єктів культурної спадщини	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського,	Обласний бюджет	57,0	10,0	11,0	12,0	12,0	12,0
				Бюджети сільських, селищних та міських рад	У межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			Комунальний заклад «Центр охорони та досліджень пам'яток археології» Полтавської обласної ради, Комунальна установа «Історико- культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради, сільські, селищні та міські ради	Інші джерела фінансу- вання, не заборонені законодав- ством						
Разом за напрямом 5.					4029,0	2065,0	631,0	887,0	226,0	220,0
Напрямок 6. Туризм										
6.	6.1. Створення та апробація нових туристичних маршрутів.	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	242,0	50,0	57,0	50,0	45,0	40,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	6.2. Реалізація проєктів з розвитку крафтового виробництва регіону, освітнього проєкту «Школа сільського зеленого туризму на Полтавщині» та інших соціальних туристичних проєктів	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	259,0	50,0	50,0	53,0	53,0	53,0
	6.3. Проведення маркетингових заходів турмагнітів області та створення (виготовлення) рекламно-презентаційної продукції, маркетингове просування туристичних продуктів, використовуючи таргетовану рекламу в соціальних мережах	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	330,0	55,0	60,0	70,0	70,0	75,0
	6.4. Розробка та популяризація маршрутів пам'яті Полтавської області	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	266,0	50,0	51,0	55,0	55,0	55,0
	6.5. Проведення та участь у форумах регіонального та всеукраїнського рівнів.	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	350,0	65,0	65,0	70,0	75,0	75,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	6.6. Проведення конференцій та навчальних заходів з розвитку туризму та доступності туристичних об'єктів.	2026 – 2030 роки	Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації	Обласний бюджет	239,0	45,0	47,0	49,0	49,0	49,0
Разом за напрямом 6.					1686,0	315,0	330,0	347,0	347,0	347,0
Напрям 7. Реалізація публічних інвестиційних проектів галузі культури										
7.	7.1. Реалізація публічного інвестиційного проекту «Поповнення фонду обласних бібліотек друкованими та електронними виданнями»		Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського, Полтавська обласна бібліотека для юнацтва ім. Олеся Гончара	Обласний бюджет	3374,0	630,0	662,0	694,0	694,0	694,0
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	7.2. Формування безбар'єрного та адаптованого культурного середовища у закладах культури, спрямованого на підвищення доступності культурних послуг для людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	2026 – 2030 роки	Департамент будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики обласної державної (військової) адміністрації, (за згодою), Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Полтавський фаховий коледж мистецтв імені М.В. Лисенка, сільські, селищні та міські ради	Обласний бюджет	7900,0	0	7900,0	0	0	0
				Бюджети сільських, селищних та міських рад	У межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						
	7.3. Проведення робіт з реконструкції, реставрації, капітального та поточного ремонту будівель закладів культури і мистецтва.	2026 – 2030 роки	Департамент будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики обласної державної (військової) адміністрації, Департамент культури і туризму обласної державної (військової) адміністрації, Департамент агропромислового розвитку обласної державної (військової) адміністрації, Управління Служби безпеки України в Полтавській області, Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.П. Котляревського,	Обласний бюджет	234982,0	77270,0	64616,0	61696,0	26600,0	4800,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			Полтавський фаховий коледж мистецтв імені М.В. Лисенка, Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського, Комунальна установа «Історико- культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради, Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, Полтавський академічний обласний український музично- драматичний театр ім. М.В. Гоголя	Інші джерела фінансу- вання, не заборонені законодавс твом						
Разом за напрямом 7.					246256,0	77900,0	73178,0	62390,0	27294,0	5494,0
Всього за Програмою					951701,0	202420,0	208350,0	212019,0	175346,0	153566,0

Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної державної
(військової) адміністрації

Ірина УДОВИЧЕНКО

Додаток 2
до Програми розвитку культури,
туризму та охорони нерухомої
культурної спадщини
Полтавської області
на 2026–2030 роки

Бюджет
Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної
спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки

Очікувані джерела фінансування	Строк реалізації Програми, роки					Частка від загального обсягу фінансування, %
	2026	2027	2028	2029	2030	
Обсяг коштів, усього, у тому числі:	202420,0	208350,0	212019,0	175346,0	153566,0	100
державний бюджет						
обласний бюджет	202420,0	208350,0	212019,0	175346,0	153566,0	100
районний бюджет						
міський бюджет						
селищний бюджет						
сільський бюджет						
інші джерела фінансування, не заборонені законодавством						

Обсяг фінансування уточнюється щороку під час формування проєктів місцевих бюджетів на відповідний бюджетний період у межах видатків, передбачених головним розпорядником бюджетних коштів, відповідальним за виконання завдань і заходів Програми.

**Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної державної
(військової) адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО

Додаток 3
до Програми розвитку
культури, туризму та охорони
нерухомої культурної
спадщини Полтавської області
на 2026–2030 роки

Показники ефективності
Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини
Полтавської області на 2026–2030 роки

№ з/п	Показники ефективності Програми	Значення показника станом на початок реалізації Програми	Одиниця виміру	Прогнозні значення показників успішності станом на завершення бюджетного року					Джерела отримання інформації щодо показників
				2026	2027	2028	2029	2030	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Постановка та капітальне відновлення раніше створених вистав	11	одиниць	14	14	14	14	14	Моніторинг
2	Проведення театральних проєктів, фестивалів	1	одиниць	3	2	3	2	3	Моніторинг
3	Проведення традиційних обласних культурно-мистецьких свят	24	одиниць	27	26	30	30	30	Моніторинг
4	Проведення циклу програм соціально-мистецького діалогу по відновленню ментального здоров'я	7	одиниць	7	7	7	7	7	Моніторинг
5	Проведення обласних фестивалів, оглядів-конкурсів, виставок; нових творчих проєктів обласних осередків національних творчих спілок	25	одиниць	42	45	45	45	45	Моніторинг

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Забезпечення виплат діючих обласних премій у галузі літератури, мистецтва і культури	0	одиниць	5	5	5	5	5	Моніторинг
7	Проведення круглих столів, семінарів, виставок, творчих зустрічей з охорони й популяризації нематеріальної культурної спадщини	53	одиниць	57	58	61	64	65	Моніторинг
8	Інноваційні форми для підтримки читання як процесу культурного, професійного та інтелектуального збагачення людини згідно Стратегії розвитку читання «Читання як життєва стратегія»	0	одиниць	30	50	60	70	70	Моніторинг
9	Запровадження безконтактного контролю книговидачі (штрих-кодування)	0	одиниць	90,0	90,0	110,0	115,0	120,0	Моніторинг
10	Придбання книг шрифтом Брайля	0	одиниць	40	45	50	50	55	Моніторинг
11	Організація роботи Літньої польової археологічної школи для школярів, студентів навчальних закладів	0	одиниць	1	1	1	1	1	Моніторинг
12	Конференції, семінари, вебінари, майстер-класи, виставки, проєкти для викладачів мистецьких навчальних закладів	56	одиниць	57	58	58	58	58	Моніторинг
13	Обласні конкурси, олімпіади, виставки, концерти та інші заходи для учнів мистецьких шкіл області	22	одиниць	23	24	23	24	23	Моніторинг

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	Покращення туристичної ідентичності Полтавщини як регіону сучасної індустрії гостинності, відпочинку та автентичних традицій (порівняно з попереднім періодом)	10	%	10	10	10	10	10	Моніторинг
15	Підвищення рівня розвиненості та приросту туристичної інфраструктури, обслуговування туристів, якості надання туристичних послуг, конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту (порівняно з попереднім періодом)	10	%	10	10	10	10	10	Моніторинг
16	Забезпечення щорічного зростання показників туристичного відвідування області та обсягів надходжень суми туристичного збору (порівняно з попереднім періодом)	10	%	20	20	20	20	20	Моніторинг
17	Збільшення кількості відвідувачів музеїв, заповідників, культурних заходів. (порівняно з попереднім періодом)	5	%	5	5	5	5	5	Моніторинг
18	Проведення щорічних туристичних заходів міжнародного або всеукраїнського рівня	1	одиниць	1	2	3	3	4	Моніторинг
19	Проведення навчальних семінарів, тренінгів, вебінарів для представників туристичного бізнесу, музейних працівників	1	одиниць	5	5	6	6	7	Моніторинг
20	Проведення робіт з реконструкції, реставрації, встановлення нового електрообладнання, сучасних охоронних, пожежних сигналізацій у закладах культури і мистецтва.	29	одиниць	9	7	6	4	3	Моніторинг
21	Формування безбар'єрного та адаптованого культурного середовища у закладах культури	1	одиниць	0	1	0	0	0	Моніторинг

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
22	Поповнення фонду обласних бібліотек друкованими та електронними виданнями	0	примірники	700	700	700	800	800	Моніторинг
23	Кількість облікової документації на об'єкти культурної спадщини	350	одиниць	6	8	10	10	10	Внутрішня та бюджетна звітність
24	Науково-проектна документація на ремонтно-реставраційні, консерваційні роботи, тощо на об'єктах культурної спадщини	0	одиниць	1	0	0	0	0	Внутрішня та бюджетна звітність
25	Виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж території пам'яток культурної спадщини	0	одиниць	8	13	13	13	13	Внутрішня та бюджетна звітність

**Директор Департаменту
культури і туризму Полтавської
обласної державної
(військової) адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення «Про програму розвитку культури, туризму та
охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області
на 2026–2030 роки»

Розробник проєкту рішення: Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної (військової) адміністрації. Проєкт рішення не є проєктом нормативно-правового акта.

Мета: сприяння соціально-економічному розвитку Полтавської області шляхом вдосконалення та модернізації інфраструктури сфери культури та мистецтва, надання якісних і доступних культурних послуг населенню, збереження та популяризації традиційної народної культури, її самобутності у контексті європейських цінностей.

1. Підстава розроблення проєкту рішення

Програму створено відповідно до Положення про Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 08.10.2025 № 805 та на підставі статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення

Проєкт рішення розроблений з метою забезпечення розвитку культури та мистецтва області, збереження культурної спадщини та формування позитивного іміджу області як цікавого й комфортного туристичного регіону України.

3. Суть проєкту рішення

Затвердження Програми розвитку культури, туризму та охорони нерухомої культурної спадщини Полтавської області на 2026–2030 роки.

4. Правові аспекти:

- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Закон України «Про місцеві державні адміністрації»;
- Закон України «Про культуру»;
- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закон України «Про театри і театральну справу»;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про позашкільну освіту»;
- Закон України «Про музеї та музейну справу»;
- Закон України «Про туризм»;

- Закон України «Про курорти»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Усього на реалізацію програми планується спрямувати із обласного бюджету **951701,0** тис. грн.

6. Позиція заінтересованих осіб/органів/сторін

Проект рішення отримав позитивні висновки Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації та Департаменту фінансів Полтавської обласної державної (військової) адміністрації.

7. Громадське обговорення

Проект рішення отримав погодження Громадської ради при Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації.

8. Запобігання корупції

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

9. Прогноз результатів

Результатом реалізації проєкту рішення є створення центрів культурних послуг, культурно-освітніх громадських просторів, мистецьких перформансів; інтеграція української культури та мистецтва у світовий культурний простір, формування позитивного іміджу Полтавщини в Україні і за її межами; якісне задоволення потреб громадян у культурних послугах, у більш повному забезпеченні їхніх прав, в істотному підвищенні якості дозвілля та осучаснення його форм, оновлення книжкових фондів бібліотечної мережі; зростання туристичної привабливості області, розбудова сучасної туристичної інфраструктури, розвиток сільського та подієвого туризму, цифровізація туристичних сервісів і формування впізнаваного бренду Полтавщини; підвищення ефективності державної політики у сфері охорони культурної спадщини в області, забезпечення збереження, належного використання та популяризації об'єктів культурної спадщини.

**Директор Департаменту
культури і туризму
обласної державної
(військової) адміністрації**

Ірина УДОВИЧЕНКО